

Takács Lilike, **Heksch** Oszkárné, **Rosenfeld** Vera és **Rosenfeld** Margitka.

A férfiak csoportjában: **Bartole** Mihály, **Blau** Ármin, **Beck** Ernő, **Bogyay** Vilmos, **Diethelm** Vilmos, **Dezső** József, **Gaál** Mihály, **Götter** Imre, **Hajdu** István, **Hadasy** Pál, **Herczegh** István, **Kertész** Béla, **Kiss** János, **Kurcsay** Lajos, **Ligeti** Jenő, **Lederer** Lajos, **Ókrös** János, **Ohrenstein** Béla, **Putics** András, **Rényi** Gyula, **Rostos** Nándor, **Szathmáry** István, **Spéty** Gyula, **Sebők** Ferenc és **Várady** Imre.

A műsört egész terjedelmében lapunk legközelebbi számában közöljük.

Fővárosi művészek Szegeden.

— A Délmagyarország estélye. —

(Saját tudósítónktól.) A Délmagyarország március 16-iki művészestélye az utóbbi évek egyik legértékesebb művészeti eseményének ígérkezik. Azok az írók és művészek, akik az estélyen föllépnek, mind a magyar kultúrának kimagasló szereplői. Csupa olyan név, amely már tiszteletet és elismerést aratott. A szereplésük külön-külön is esemény, együttes föllépésük pedig fölülmulhatatlan művészeti szenzáció.

Most pedig hölgyek és urak, kellemes hírrel lepjük meg önöket: a gárda új névvel gyarapodott. **Fényes** Annuska, **Kende** Paula, **Ligeti** Juliska, **Medgyaszay** Vilma, **Nagy** Terus, **Gábor** Andor, **Kanizsai** Ferenc, **Bartos** Gyula, **Nyáray** Antal, **Rózsahegyi** Kálmán és **Szirmay** Imrén kívül még **Ferenczy** Károlyt, a **Vigszínház** művészt is sikerült megnyernünk az estélyen való szereplésre. Frappáns hatású és felejthetetlen érdekességű lesz, a mint ez a művészcsoporthoz sorra fölvonul a pódiumra, hogy művészetük csillogtatásával elkápráztassa a közönséget.

Különös értéke a művészestélynek, hogy intim jellegű lesz. Csupa szin és hangulat, megkapó finomság és közvetlenség lesz a műsor minden száma. A budapesti irodalmi és művészeti élet is csak nagyon kivételes alkalommal produkál olyan káprázatos miliőjű tartalmas és nívós művészeti eseményt, mint a Délmagyarország estélye.

Néhány szereplő művész kedves hangú írásban közölte a Délmagyarország szerkesztőjével, hogy milyen örömmel szórakoztatják majd a szegedi közönséget.

Medgyaszay Vilma, a legkiválóbb magyar dívoz, a következőket írja:

Kedves Szerkesztő Ur!

Művészestélyükön a legnagyobb örömmel szerepelek. A kedves szegedi közönséget már jól ismerem, mert, ha szabad szerénytelenkednem, két évvel ezelőtt ott „óriási sikert arattam.” Két estén át szerepeltem a színházban kabarészámmokkal. A végén már egész berekedtem, annyit énekeltem.

Hogy a művészestélyen mi lesz a műsorom, azt még egyelőre titokban tartom. Tudja, nekem a „titok” jellegem. Annyit azonban már most elmondhatok, hogy mindent adok, ami szép, bájos és kellemes, szóval — ami tesszik.

Remélem, hogy március 16-án is — berekedek.

A viszontlátásig üdvözlő

Medgyaszay Vilma.

Fényes Annuska, az ország legifjabb primadonnája, ezt írta:

Kedves Szerkesztő Ur!

Örülök, hogy Szegedre mehetek és ilyen jó társaságban énekelhetek.

Fényes Annuska.

Ligeti Juliska, a Nemzeti Színház művésznője, már a programját is közölte a következő levélben:

Kedves Szerkesztő Ur!

Örömmel fogadom a meghívást. Régi vá-

gyam volt már megismerni a szegedi közönséget. Műsorom a következő: **Költevények: Kiss** József: Az anya szive. **Gárdonyi** Géza: A leány tavasza. **Temérdek:** Kitalálás. **Jegysek.** Páros jelenet **Rózsahegyivel.**

Ligeti Juliska.

Rózsahegyi Kálmán, a Nemzeti Színház illusztris művésze, a következő sorokban jeleníti be a részvételét.

Kedves Szerkesztő Ur!

A művészestélyen minden tehetséggel szerepelek. És ha a közönségben bizom, a tehetségemben sem csalatkozom. A kedves **Ligeti** Juliskával adunk majd elő páros jelenetet.

Rózsahegyi Kálmán.

Nyáray Antal, a szegedi közönség kedvenc „vén bohémja” is irt. Ezt írta:

Kedves Barátom!

Jó, fiam, megyek. Hogy ne mennék? Hozzatok ne mennék? Na, szervusz, fiam. Most már eleget mondtam.

Tóni.

Bartos Gyula, a Nemzeti Színház művésze a következőket írta:

Kedves Szerkesztő Ur!

Örömmel jövök. Köszönöm szíves meghívásukat. Előadom **Hugó** Viktor: A kalmár neje című költeményét.

Üdvözlő

Bartos Gyula.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET

Színházi műsor.

Pénteken **Péter abbé**, opera. (Páratlan ³/₃.)

Szombaton délután négy órakor a **Szegedi Tornayegyesület** jubiláris tornaversenye. — Este **Az elvált asszony**, operett. (Páratlan ¹/₃.)

Vasárnap este **Az elvált asszony**, operett. (Páros ²/₃.)

Hétfőn **Leányvásár**, operett (Páros ³/₃.)

Kedden **Csütri**, vígjáték. (¹/₃.)

Szardán **Györgyike**, drága gyermek, szimü. Bemutató. (²/₃.)

Csütörtökön **Györgyike**, drága gyermek, szimü. (³/₃.)

Pénteken **Az aranylakodalom**, történeti színjáték. (¹/₃.)

Szombaton **Györgyike**, drága gyermek, szimü. (²/₃.)

Vasárnap délután **Dolovai nábob leánya**, szimü. — Este **A leányvásár**, operett. (³/₃.)

Péter abbé.

(Eredeti dalmü. Szövegét **Zola** Emil Róma című regényének felhasználásával írta és zenéjét szerző **Csányi** Mátyás. A szegedi színházban először adták csütörtökön este.)

Tehetséges, új zenész első munkájának bemutatója volt ma a városi színházban: **Péter abbé**, **Csányi** Mátyás első nagyobb zenei műve jelentős vidéki sikerek után ma hozzánk is megérkezett, hogy innen azután roham lépésben haladjon tovább — a főváros felé.

A budapesti operai viszonyok ugyanis olyanok, hogy tehetséges emberek művei, különösen, ha az illetők szerencsétlenségükre magyarok, oda nem igen juthatnak el, ha csak a szerző már előbb világhírnévvel nem dicsekedhetik, vagy — nincs véletlenül valami nagy uri protektora. Nem mondunk ezzel újságot, hiszen ez a panasz a fővárosi lapok zenei rovatában nap-nap után, mintegy refrén ismétlődik. Hogy most mi is rámutatunk erre a dologra, az a mai szegedi operai előadás hatása alatt történik. Igaz ugyan, hogy amit a fővárosi nagy lapok lármája elérni nem tudott, azt a vidéki sajtóorgánumok még kevésbé érhetik el, de az igazság azt követelné, hogy amidőn a magyar királyi Operaházban előadják az „Eliánát”, „Nemot”, „Rákóczi”, sőt — horribile dictu — a Tesszát is, akkor nem volna szabad az irattárba hertetni például **Jakobi** Viktor balletjének partitúráját és alkalmat kellene adni a nem annyira a nagy urak, mint inkább a saját, folyton fejlődő tehetségük

által protezsált fiataloknak is a haladásra az által, hogy az ország egyetlen, illetve most csak legelőkelőbb dalszínházában műveiket, ha az objektív bíráló szerint odaválók, előadják.

Csányi Mátyás ma előadott műve sem volt rosszabb, sőt sok tekintetben jobb, mint az előbb említett operák, de hát nem ajánlotta be senki és így egyelőre csak a vidéken játszik, bár reméljük, később Budapesten is észreveszik.

De nézzük most már magát a darabot. A librettoját is **Csányi** Mátyás készítette **Zola** Róma című regényének felhasználásával, valljuk be, nagyon gyöngén.

Maga a cselekmény is, abban a beállításában, amelybe a szerző helyezi, nem is alkalmas a megzenésítésre, mert meglehetősen vérszegény, üres. Az érzelmek fejlődése és a cselekvények közötti összefüggést hasztalan keressük. Maga a száraz téma a következő: Péter abbé, párisi lelkész Rómába jő, hogy indekstre tett könyve miatt igazolja magát a szent atya előtt. Itt szerelemre gyullad **Boccanera** bibornok szép huga, **Benedetta** iránt. A vatikáni cselszövények azonban megakadályozzák abban, hogy a pápa elé juthasson, sőt könyve miatt büntetéssel is sújtják s minthogy szerelméhez sem lehet semmi reménye, meghasonlik önmagával s a Szentföldre zárandokol.

Ezt a témát fűszerezi aztán a szerző többé-kevésbé sikerült epizódokkal.

Általában azt a hatást tette ránk az egész szöveg, hogy csak a már kész zene, illetve hangszerelés után íródott s egyes jelenetek csak azért ékelődtek be, hogy valamely — elismerjük — szép zeneszámmal legyen jogcime a megjelenésre.

De hát **Csányi** Mátyás soha sem állította magáról, hogy író, csak — úgy látszik — szükségéből csapott fel annak. Mint zeneszerző — és reá nézve ez a fontos — annál jobban megállotta a helyét.

Kezdődik az opera egy templomi, áhitatos nyitány, melynek főtémája végig vonul a fuvókon, vonós hangszereken és a fuvola variációival fejeződik be. Hatásos, szépen hangszerelt munka. Azután jó **Benedetta** áriája, majd **Don Vigilio** szellemesen megkonstruált belépője. Kiemelkedő része azonban az első fölvonásnak **Péter** abbé nagy áriája és az azt követő kvartett, továbbá **Boccanera** bibornok és **Péter** abbé duettje.

Ezt követi egy hatásos intermezzo, amelyben a zenekar különösen brillirozott, majd a karnak a színpalak mögött előadott dala. Következik a szerelmi motívum, amely később is vissza-visszatér, különösen szépen az „Ave Mariá”-val, e fölvonás fináléjával párhuzamosan nagyon szellemes hangszerelésben.

A második felvonás nyitánya, amelyben a szerelmi motívum váltakozva ismétlődik, szintén sikerült. Különösen szép ebben a felvonásban **Monsignore** Nani elbeszélése a rabszolgáról, még inkább **Paparelli** fanláziája, továbbá a templomi karok.

Kevésbé tetszett azonban **Péter** abbé nagy áriája, amit **Benedetta**val együtt is énekel és ami a mű fináléjának is lényege. Hogy úgy mondjuk, nagyon közel járt az operett muzsikához.

A zene általában tehetséges ember munkája. A szerző csak úgy ontja a melódiákat, szinte pazarolja, sokszor az önfegyelem rovására. Hátránya az egész műnek, hogy a legprózaibb, legeseménytelenebb jelenetek zenei festésére olyan óriási apparátust használ a szerző, hogy a tulajdonképeni kitérőseknél nincs ereje a fokozásokra. Szóval a szöveg egyáltalán nincs összhangban a zenével, tudniillik a zene a legsemmitmondóbb részeknél is kothurnusban jár. Viszont a szerző invenciója, a műnek melódiákban való bősége, fordulatosága, az egyszerű, átlátszó, tiszta hangszerelés sejtetik, hogy a szerzőnek ezen egészében sikerült műve után még sikerültebbet várhatunk, mert az egész zene azt mutatja, hogy a szerző még különbre is képes.

Ami most már az előadást illeti, az mindenkit elégitett. A címszerepet **Cseh** Ferenc, az **aradi** színház hőstenorja énekelte. Hanganyaga igen szép és nagyterjedelmű, játéka is megfelelő. Igen rokonszenves volt **Paparelli** szerepében **Huszár** Károly, szintén **aradi**; kedves, kellemes hangja van és a játékban is kiváló produkált.

A helyi szereplők közül — mert olyanok is voltak kérem — ki kell emelnünk **Oláh** Gyulát, ki nem nagy szerepét igen szépen énekelte; látszott rajta, mint minden egyéb szerepén is, hogy komolyan készült. Kisebb szerepükben jót produkáltak **Nagy** Aranka, **Binder** és **Heltai** is.

Általában az egész előadás, készülttség és rendezés